

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag und Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark.. vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr. — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 44 - IV. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 4. November 1944

Einzelpreis 10 Rpf

Borba za vsako ceno do zmage!

To je sveta volja 86 milijonov Nemcev — Nemčija bo dobila tekmo s časom „Več vojakov in več orožja!“ — „Führer — skala v morju!“ — Dr. Goebbels o vojnem in političnem položaju

Pretekli petek je govoril Reichsminister dr. Goebbels potom vseh nemških radio-oddajnic nemškemu narodu ter je pri tej priliki podal sliko vojnega in političnega položaja.

V svojem govoru je Reichsminister dr. Goebbels najprej omenil, da je govoril nemškemu narodu nekaj več kakor pred tremi meseci zadnjč o položaju. V tem relativno kratkem razdobju pa se se tako politično kakor tudi vojaško v tej gigantski bitki odigrali dogodki relativno odločujočega pomena, dogodki, ki so vojno sliko v njenih bistvenih potezih fundamentalno spremenili: deloma v našo škodo, deloma pa tudi v našo korist.

Dr. Goebbels je po tem uvodu razvil sledeče misli: Glavno je, da se upi naših nasprotnikov niso izpolnili. Nemčija se spriči njihovega vojaškega in agitatoričnega vojaškega naskoka ni zrušila. Pot v Reich, ki naj bi bila po njihovih lastnih besedah nekak izprehod, jim je bila zabranjena. Nemški narod stoji trdno na svojih nogah in se pripravlja na nove, prepričevalne dokumentacije svoje nerazrušljive volje do svobode in življenja. Nikdar nismo dopustili dvoma o tem, da je ta usodna borba obenem tudi borba za naše življenje. Posamezne dogodke vrednotimo tedaj izključno s tega vidika. Najsi so ti dogodki često še tako bolesteri: nikdar nas ne bodo odvrgli od trdne in neomajne odločitve, po kateri se bomo borili z orožjem vse dotlej, dokler ne bo dosežen mir, ki bi jamčil našemu narodu pravico do življenja, do nacionalne neodvisnosti in razširjenja njegovih eksistenčnih podlag. Samo tak mir bi opravičil ogromne žrtve, ki smo jih morali v tej vojni do-
prinesiti in jih še doprinašamo.

Na tej odločitvi ne spremeni ničesar dejstvo, da nas sovražniki od spomladi sem naskokujejo z ogromnimi masami ljudstva in materijala z izrecnim ciljem, da bi nas še pred nastopom zime spravili na kolena. Tudi nas ne vznemirja dejstvo, da v tej silni ofenzivi z zapada, jugovzhoda, vzhoda in juga do danes ni opažati nikakega popuščanja. Sovražni tabor stoji pri vsem tem pod pritiskom splošnega vojnega razvoja. Dejansko imamo torej dirko s časom, mi pa imamo po stanju dejstev vse šanse, v tej dirki tudi zmagati. Sigurno je, da bi imeli od naših sovražnikov pričakovati pekel na zemlji, ako bi v smislu njihovih pozivov položili orožje ter se podali v njihovo oblast. Smatram, da je pod mojo častjo, resno debatirati o taki domnevi. Narod je trdno odločen, vzdržati v tej borbi za svoje življenje do zmagovitega konca. Dolžnost vodstva pa je, pokazati narodu pot, ki bo zajamčila čimprejšnji in čim obsežnejši uspeh tega hrabrega napora.

V svojih nadaljnjih izvajanjih je govoril Reichsminister dr. Goebbels o tolikant hvalisanih štirih »svobodah«, ki jih je proklamiral Roosevelt, da bi zakrinal svoje maščevalne namene proti Nemčiji. Kjer koli nastopijo sovražne čete, se v najkrajšem času pojavijo stiska, glad, epidemije, množinska prostitucija obupanih žensk, umiranje dojenčkov, anarhija in nenadni zlom slehernega državnega reda. To so na lastni koži zlasti občutili narodi evropskega zapada. Dr. Goebbels je potem, ko je nazorno orisal položaj zasedenih pokrajin, povdaril, da je popolnoma jasno, kar hoče Nemčija v tej vojni. Poleg obrambe lastne dežele štillmo naš kontinent, ki je danes ogrožen kakor še nikoli v svoji zgodovini. Mi se nikakor ne plašimo iz tega izvirajoče nevarnosti. Zavedamo se,

da je ta nevarnost premagljiva, vemo pa tudi, da je treba najhujših naporov in žrtev. V času splošnega propadanja meščansko-političnih nazorov tvorimo edini up Evrope.

Mi Nemci smo mlad in hraber narod. Očuvall smo se tistega bolehanja, ki je dovedlo v velikem delu Evrope do zloma. Iz tega izvajamo, da imamo še veliko nalogo pri regeneraciji našega kontinenta in da si moramo zato pridobiti v tej vojni kvalifikacijo. To vé danes vsak vojak, ki se bori na fronti, pa tudi vsak delavec, ki mu kuje zato potrebno orožje. Naša nacionalna samozavest ni trpela vsled zadnjih protitudarcev na raznih boljših. Nasprotno: najsi nas ti protitudarci čestokrat tudi zagrenijo, niti najmanj ne morejo zlomiti ponosnega občutka, ki navdaja slehernega izmed nas, občutka namreč, da vzdružujemo že pet let skoraj profi vsemu svetu, ne da bi mu bilo uspelo in mu bo kedarkoli uspelo, nas prisiliti na kolena. V preteklem letu smo beželi marsikateri težki protitudarec, nikdar pa ni ohromela moč nemškega odpora.

Dr. Goebbels je nato obrazložil okolščine, ki so dovedle do protitudarcev na zapadu in na Balkanu. Da se je naša fronta na zapadu zopet stabilizirala, je pripisati velikim delom legendarni junaški borbi naših čet v obalnih oporiščih. S tem so se naši hrabri vojaki zapisali na slavni list v knjigi vojne zgodovine. Narod, ki ima take moče, je poklican za veliko bodočnosti.

Dr. Goebbels se je nato bavil s položajem na vzhodu, povdarjajoč, da naši vojaki sedaj z vsemi napori ustvarjajo trdne obrambne črte. Sicer se

ne sme hvaliti dneva pred večerom, vendar izgleda, da se bo tudi dozdevna ljudska moč Sovjetije v bodoče izčrpala. Ako bi se to zgodilo, bi nastali za nas upalni izgledi za nadaljevanje vojne. Čeprav se moramo pripraviti na vzhodu na težke in na najtežje obremenitve, obstoja vendarle utemeljen povod za prepričanje, da bomo premagali vso iz tega izvirajočo nevarnost. To tembolj, ker trpi sovražnik tako na zapadu kakor tudi na vzhodu pod rastočimi obremenitvami dolgih dovoznih poti, ki so tudi nam povzročale v preteklem letu marsikatero skrb. Vsekakor bomo storili vse, kar je v človeški moči, da bomo zlomili vihar iz vzhoda ob naših mejah ali že preje ter ga zopet pognali tja, kamor spada. Niti najmanj ne mislimo izkoptati svojega lastnega groba s tem, da bi iz strahu pred boljševisdom zavrgli orožje ter se mu izročili v nemilost. Dobro se zavedamo, kakšne posledice bi za nas rodilo tako postopanje.

Nato je omenil dr. Goebbels strašne primere na jugovzhodu. Omenil je strahopetne in izdajalske vlade dotičnih narodov ter njih strašno usodo.

Da smo bili vsled tega izdajstva na tekočem traku — tako je izjavil dr. Goebbels — prisiljeni, zapustiti naše balkanske pozicije ter jih zgraditi na novo na drugih mestih, je sicer bolešno, toda znosljivo. Dr. Goebbels je nato pohvalil hrabrost naše fronte v Italiji, nato pa se je bavil s sovražno letalsko vojno, ki nam po njegovih besedah trenutno povzroča največje skrbi. Sovražnik misli, da bo s teroriziranjem nemške domovine zlomil našo vojno moralo, s tem pa izsilil dohod v

Entschlossene Jugend und erfahrene Frontkämpfer verteidigen unsere Grenzen

In Reih und Glied mit den alten erfahrenen Frontkämpfern mit Nahkampfspange, Verwundetenaabzeichen und EK stehen die jungen Jahrgänge, an den neuesten Waffen ausgebildet, als eine geschlossene Einheit im Abwehrkampf an den Grenzen des Reiches

PK-Kriegsbericht Hüb (Sch)

Silna nemška obramba v severnem Brabantu

Uspešni nemški obrambni boji tudi v Srednji Italiji — Potek operacij preteklega tedna na zapadu in jugu

V zapadni Holandiji — tako je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo dne 26. oktobra — so naše mostišča na obeh straneh in vzhodno od Westerschelde zaobranila sovražniku in so nameravani dohod do luke Anvers. Istočasno so se zrušili močni kanadski napadi proti suhozemni zvezi, ki vodi k otoku Süd-Beverland. Nemci so v istem času zaustavili koncentrične napade sovražnika v področju Tilburg-Hertogenbosch. V Hertogenboschu so se medtem vneli srditvi poulični boji. V bojnem odseku Bruyères so nemške čete pridobile kljub živemu sovražnemu odporu zopet teren proti zapadu. Tu so iztrgale sovražniku v težkih bojih važna hrib Col du Menil južno od Cornimonta. — London je bil zopet cilj povračilnega ognja »V 1«. — V Srednji Italiji v četel niso zabeležili nikakih posebnih dogodkov razun posameznih sovražnih napadov zapadno in jugozapadno od Imole. Sovražnik je imel deloma zelo velike izgube. — Anglo-ameriški bombniki so metali bombe na Hamburg, Essen, Neumünster, Münster, Hamm itd. ter na jugovzhodno Nemčijo. Zbitih je bilo dvanajst sovražnih letal.

Mali odredi Slovenskih domobrancev so se borili proti ogromni premoči ter so tako nemškim četam olajšali zasedbo najvažnejših železniških prog in cest. S tem so Slovenski domobranci položili fundament zaupanja, ki je dovedel do tega, da je Nemčija dovolila pokrajini ljubljanski daljnosežno samoupravo.

Prezident Rupnik je pokazal poročevalcu z raznimi primeri, kako so se vsa področja javnega življenja skupno s kulturo in gospodarstvom razvila tekom samouprave. Prezident Rupnik je govoril o veleakciji nemških čet pod vodstvom 44. Obergruppenführerja Hausser-ja, ki je uničil več kot desetisoč tolovajev. Nato je opisal načela domobranstva, čegar generalnim inspektorjem je bil nedavno imenovan.

„Slovensko domobranstvo, tako je izjavil general Rupnik — je bojna organizacija slovenskega naroda za obrambo proti boljševiškem terorju. V njegovih vrstah se borijo mnogi tisoči mladih Slovencev in skrbijo za to, da drevesa tolovajev ne rastejo do nebes. Svojo vpostavno pripravljenost so dokazali domobranci že v nestetih spopadih. Pod nemškim vodstvom skrbi domobranstvo za to, da ostanejo najvažnejši in najrodovitnejši deli pokrajine prosti tolovajev. Vedno več Slovencev vstopa v to formacijo, čijih dejanja se že more primerjati s slavnimi vpostavami slovenskih polkov med prvo svetovno vojno.“

Na vprašanje, kako stališče zavzema napram tistim elementom svojega ljudstva, ki še vedno verujejo sovražni agitaciji, je dejal prezident odkrito in jasno: »Najhujši sovražnik slovenskega ljudstva je boljševizem. Boljševizem je najbrutalnejše bojno sredstvo za uničenje še zdravih, vernih in čast ter domovino ljubečih narodov. Boljševizem bi poklal vse, kar ni za suženjsko delo v Sibiriji. Zlasti pa bi pobil iluzioniste. Vsi ljudje, kliče in stranke, ki rujejo proti enodušnosti, s katero se hoče boriti narod proti komunizmu, so norci, strahopetci in zločinci. Motivi za njih delovanje so prozorni: nevarnost, spekulativni iluzionizem, strankarsko štreberstvo, neutrušen gon za oblastjo in uveljavljanjem užaljeno častihlepje, požrešnost, v večini slučajev pa stremljenje, živeti po možnosti dobro in brez vsake nevarnosti na račun ljudstva. Ti ljudje mislijo, da se bodo z izdajstvom rešili pred boljševizmom. V svoji zaslepljenosti upajo celo na anglo-ameriške nagrade. S tem pokazujejo prav isto neumnost, ki so jo dokazali že njihovi tovariši na Poljskem, Finskem v Romuniji in v Bolgariji, ko so sebe in svoje narode pahnili v pogin in smrt. Jaz te napaka ne bom storil — je končal general Rupnik —, jaz verujem v nemško zmago. Naj bi vaš Führer Adolf Hitler ostal še prav dolgo pri življenju. Povejte Nemcem: Slovenci se bodo znali boriti!

Po poročilu, ki je bilo izdano pretekli petek dne 27. oktobra, so Angleži in Kanadčani nadaljevali svoje poskuse prodora nemške fronte ob Westerscheldi južno od Rosendaala, kjer so Nemci nastopili takoj v protinapadih. Pri Tilburgu je sovražnik mestoma vdrl v nemške čete. Zapadni del mesta Hertogenbosch je bil izbrani cilj sovražne artilerije. V času med 20. in 26. oktobrom je bilo v tem sektorju uničenih oziroma zaplen-

Karte des Kampfraums Epinal-Remiremont
Scherl-Bilderdienst-M.

jenih 180 sovražnih tankov. Z novimi rezervami so medtem skušali Amerikanci premagati gozdovne višine ob zgornjem toku Meurthe, vendar zaman. Ob izvru reke Mortagne so Nemci odbili močnejše sovražne napade obenem pa so izboljšali svoje položaje. — V Italiji je po istem poročilu nekoliko popustilo bojevo delovanje. Anglo-Amerikanci so izvajali svoje terorne napade na Münster, Hannover, Bielefeld in Rheinland. Budimpešto so medtem bombardirali sovjetski bombniki.

V soboto je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da so se razširili v Holandiji boji na celokupni frontni odsek med izlivom Schelde in Hertogenboschem. Izredno srditvi boji so se vršili zlasti v področju Bergen op Zoom. Bolj vzhodno so nemške čete prepustile mesto Tilburg sovražniku. V področju Hertogenbosch je beležil sovražnik ob ponavljanju svojih brezuspešnih napadov izredno velike izgube. Medtem so se hrabro branile naše posade atlantskih oporišč proti slabotnejšim sovražnim napadom. — Spričo velikih nallvov v Srednji Italiji ni bilo na tej fronti nikakih posebnih dogodkov. Nemci so v iznenadnem sunku iztrgali sovražniku važne višinske postojanke zapadno od Imole. Hitra angleška letala so v noči na 28. oktober bombardirala Berlin in naselbine v Rheinlandu.

Iz nedeljskega poročila izhaja, da so se imele nemške čete boriti na otoku Süd-Beverland proti sovražniku, ki je napadal ojačen tako iz južne kakor tudi iz vzhodne strani. Medtem so Kanadčani, Angleži in Amerikanci nadaljevali svoje velenapade med mestoma Bergen op Zoom in Hertogenbosch. Naše čete kljub živemu odporu spričo sovražne premoči, ki je imela velike izgube, niso mogle preprečiti vdorov. V Bergen op Zoomu in drugih naselbinah so se razvneli srditvi poulični boji. V zapadnih Vogezih so izvajali Amerikanci v gozdovih med rekama Mortagne in Meurthe zapadno od St. Dié-a močne napade v smeri proti severu in jugovzhodu. Nemci so jih zagrabili v boku, še preden so prišli na prosti teren. — Na London je zopet padel povračilni ogenj. — V Italiji tudi v petek ni bilo nikakih po-

sebnih operacij. V Gornji Italiji so izgubile sovražne tolpe nad 3600 mrtvih, 8200 ujetnikov in mnogo orožja ter materiala. Uničena so bila vsa njihova gnezdišča. — Anglo-ameriški terorni bombniki so napadli Köln, Münster in Hamm. Uničenih je bilo šestnajst sovražnih letal, med njimi deset štirimotornikov.

Kanadski oklopniški odredi so po poročilu, ki je bilo izdano dne 30. oktobra, napadli vzhodni del trdnjavske fronte v Dünkirchenu po močni artilerijski pripravi. Sovražnik je vdrl mimogrede, vendar so ga vrgli zopet nazaj ter mu prizadejali težke izgube. V Holandiji se je izcimil boj s sovražnimi oklopnjaki v prostoru od našega mostišča pri Brügge-u do Hertogenboscha v ogromno bitko. Naše divizije, izpostavljene najhujšemu ognju z zemlje kakor iz zraka, so se upirale vsem sovražnim poskusom prodora, toda v večernih urah so se morale na nekaterih odsekih umakniti sovražni premoči. Mesto Hertogenbosch je bilo po srditih pouličnih bojih prepuščeno sovražniku. V bojnem področju Rambervillers-Mortagne so Amerikanci napadali po temeljiti artilerijski pripravi in po izdatni letalski vpostavi vendar so izbojevali par sovzov. Pri Cornimontu so Nemci v teku lastnih napadov izboljšali svoje postojanke. Nad zapadno etapo je bilo v bojih naših lovcev s premočjo sovražnih lovcev zbitih 14 sovražnih letal. Nemško letalstvo je po izdatni artilerijevito napadalo sovražni dovoz pri Aachen in v Holandiji. — V Italiji se je omejevalo bojevo delovanje na artilerijski oženj in več brezuspešnih sovražnih napadov pri Loianu. Angleži so skušali v odseku Ronco severno od Meldole prodreti vendar jim to ni uspelo. Imeli so izgube. — Ameriški terorni bombniki so dne 29. oktobra bombardirali München. Angleška letala so v ranih večernih urah napadla Köln. Nadaljevalo se je tudi teroriziranje civilnega prebivalstva zapadne in severozapadne Nemčije po sovražnih letalcih v nizkem poletu.

Naše čete, ki se borijo na otoku Süd Beverland, so se po poročilu z dne 31. oktobra po težkih bojih umaknile na Walcheren. Kanadčani, ki so se hoteli priboriti dostop do imenovanega otoka, so obležali v nemškem koncentričnem ognju. V bitki v severnem Brabantu je skušal sovražnik koncentrirati svoje oklopniške odrede predvsem med Rosendaalom in Bredo ter pri Osterhoutu, da bi prebil nemško fronto. V srditih bojih so nemške čete preprečile vse sovražne poskuse precepanja nemške fronte ter so zaustavile sovražnika južno ob spodnjem toku reke Maas in njenega izliva. Pri Helmondu so nemške čete popravile svoje postojanke. Tu so se razbili številni sovražni protinapadi. V treh dneh je bilo v tem odseku uničenih 85 sovražnih tankov. Srditvi boji so se vršili dne 30. oktobra v gozdovih med rekama Meurthe in Mortagne. Vedno znova napadajoči Amerikanci spričo nemškega odpora niso prišli daleč iz svojih izhodišč. Pri Remiremontu se je zapičil nemški sunek v sredino napadajočih ameriških bataljonov. — V srednji Italiji je sovražnik zaman napadal v področju Castel Nuovo. Zilava nemška obramba je zaustavila sovražnika tudi jugozapadno od mesta Vergato. Po močni artilerijski pripravi je sovražnik izsilil prehod čez reko Ronco severno od Meldole. Sovražni terorni bombniki so po dnevu bombardirali Hamburg, Münster, Hamm in naselbine v Rheinlandu, ponoči pa Köln. Tudi Berlin je bil cilj hitrih angleških letal.

Razkrinkani program Osvobodilne fronte

Ti dokazi o pravem programu in pravem obrazu slovenskega rdečega tovarjstva so vzeti iz zbirke »Previhramo viharje«, ki jo je izbruhal Matej Bor-Vladimir Pavšič, izdalo pa »glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet 1942...«

Program:

... čez vso zemljo
razpnete vešala!
Dvigajte po kontinentu
mehanizirane horde,
ropaj, kolji motorizirani
Džinovskan,
kri ni bencin,
krvi ne zmanjka nikoli
Partizan,
ruši, razdiraj! Hural!

Naskok na vzhodno Prusijo zaustavljen

Uspeh štirinajstdnevni obrambnih bojev — Ogromne izgube boljševikov v debrecinskem področju — Težki boji na Balkanu

V gorskih dolinah srednjega Balkana so se po poročilu z dne 26. oktobra razvili težki boji. — Vzhodno in severovzhodno od Skoplja so bili zaustavljeni bolgarski sunki, obenem pa tudi srditi boljševiški napadi pri Kraljevu in v zapadni dolini Morave. Na južnem Madžarskem so izvedle nemške in madžarske čete več uspešnih sunkov ter so preprečile boljševikom forsiranje Tise. Pri Debrecinu so se medtem nadaljevali težki boji. Uspešna obramba v vzhodnih Beskidih. V Augustovu in okrog Augustova so se razvneli siloviti boji. Jugovzhodno od Gumbinnena v Vzhodni Prusiji so nemški oklopniški odredi preprečili ponovne sovražne poskuse prodora nemške fronte. V 4 dneh so izgubili boljševiki v tem prostoru 295 tankov in 102 topov. Bataljoni Volkssturma so se borili hrabro ob strani nemških divizij v obrambo domovine. V drugih odsekih so bili boljševiki v trdih bojih zaustavljeni ali zavrženi. Po srditih bojih, ki so trajali ves dan, so boljševiki vdrlj v Ebenrode. V Kurlandu so se izjalovili lokalni napadi boljševikov. Nemške podmornice so v Finskem zalivu potopile šest z municijo natorjenih sovjetskih ladij ter štiri stražne ladje.

Po petdnevni trdih bojih — tako je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo dne 27. oktobra — so naše divizije na Balkanu onemogočile poskuse prodora močnih sovražnih sil v smeri na Skoplje ter na Kraljevo. Sovražnik je izgubil tisoč mrtvih in 30 topov. Na Slovaškem se je zlomil tolovajski upor. Nemške čete so vdrle v središče upora v področju Altsohl-Neusohl, obenem pa so osvobodile 2000 Nemcev, preden so jih tolovaji postreljali. Ob spodnji Tisi je bilo na več mestih preprečeno boljševiško forsiranje reke. V področju Debrecen-Nyiregihaza so imeli boljševiki silne izgube. Mesto Nyiregihaza je bilo očiščeno boljševikov. Medtem so se razvili pri Munkacsu, ki je bil izpraznjen, boji s prodirajočim sovražnikom. Na obeh straneh Buga ter ob Spodnjem Narevu so se izjalovili številni boljševiški napadi. Hudi boji so besneli južno od Augustova. O uspešni obrambi naših divizij so prihajala poročila iz Vzhodne Prusije. Mesto Schloßberg je bilo iztrgano boljševikom v sijajnem sunku. V Kurlandu so Nemci izboljšali svoje položaje. Branilci polotoka Svorbe so odbili celo vrsto sovražnih napadov. Na fronti Ledenege morja so bili izjalovljeni vsi sovražni poskusi obkolitve. Zavrženih je bilo v hrabrih obrambnih bojih 12 sovražnih divizij. Petsamo in Kirkenes so nemške čete izpraznile.

Slika z „osvobojenega ozemlja“

»Jutro... V beg po samotnih poteh partizani prišli so v vas. Obup... Sto oči v praznino tava. Kup otrok za materami v snegu vesla. Požgimo! Ogenj, dim... »Z živino v vodok« »Mamica, samo ti še kvakaš, prinesi raje vina, da to prelepo ohcet zalijemo.« Koraki, koraki orjejo gaz mimo požganih domov in grobov... grobov...«

Tožba proti „osvobodilcem“

»Mi smo, ki so pozabili nas. Meni oči so izdrl, Mene nagega cvril. Meni prerezali vrat. Mene izdal je brat...«

Karte des Südostraumes Scherl-Bilderdienst-M.

Nemške in madžarske čete so po sobotnem poročilu porazile boljševike na južnem Madžarskem ter ob srednji Tisi, uničujoč pri tem večje sovražne odrede. Severno od Debrecina so se medtem nadaljevali hudi boji. Na debrecinskem letališču so nemški letalci v nizkem poletu uničili 25 sovjetskih letal, deset drugih letal pa je bilo poškodovanih. Po umiku iz gozdnih Karpotov so naše čete zaustavile sovjetske divizije ob slovaški vzhodni meji. V vzhodnih Beskidih so se izjalovili boljševiški napadi kljub dovažanju novih rezerv in materiala. Med Varšavo in Bugom so se zrušili lokalni sovjetski napadi. Velika bitka ob meji vzhodne Prusije je izkazovala svoje žarišče pri Gumbinnenu in na zapadnem robu Romintener Heide. Močni boljševiški sunki so se zrušili pri Ebenrode-u. Po najtežji artilerijski pripravi je začel sovražnik napadati v prostoru Libau-Autz. Njegovi velenapadi v svrhu prodora nemške fronte so bili izjalovljeni. V Kurlandu je bilo od 1. do 27. oktobra uničenih 823 sovjetskih tankov, s tem pa masa materiala sedmih boljševiških oklopniških korpsov.

Larissa v Grčiji je bila po poročilu z dne 29. oktobra na povelje izpraznjena. Medtem so Bolgari pritiskali na naše postojanke med dolino Strumice in področjem zapadno od Niša. V zapadnem delu moravske doline so bili razbiti številni sovražni napadi. Med Donavo in Tiso so naše in nemške čete izboljšale svoje postojanke. Pri Debrecinu so odbile naše divizije močne sovjetske napade. Pri Ungvaru so preprečile nemške čete prodiranje boljševikov. V vzhodno-pruskem ozemlju je sovražnik spričo težkih izgub ob prejšnjih dneh ustavil svoje velenapade. Samo pri Gumbinnenu je napadal z močnejšimi silami. Medtem se je nadaljeval veleboj v odseku

Libau-Autz s stopnjevano srditostjo. Izjalovili so se vsi sovražni poskusi prodora. Boljševiki so izgubili v dveh dneh bitke v Kurlandu 141 letal. Na vsej fronti so izgubili v 48 urah 183 letal.

Med Donavo in spodnjo Tiso so se borili madžarski odredi na več odsekih z napadajočimi odredi boljševikov. V debrecinskem prostoru so nemške in madžarske čete v tridenskih bojih uničujoče porazile močne sovražne sile, s tem pa so onemogočile nameravano obkolitev nemško-madžarskih odredov v jugovzhodni Madžarski. Sovjetska 27. armada in 6. gardna oklopniška armada sta imeli v teh bojih velike izgube. Boljševiki so imeli več tisoč mrtvih ter preko 6600 ujetnikov. Uničenih oziroma zaplenjenih je bilo 793 sovražnih tankov, 1010 topov, blizu 2000 vozil in mnogo orožja ter vojnega materiala. Zapadno od sedla Dukla so se 29. oktobra zrušili vsi sovražni napadi. V severnem odseku so se medtem nadaljevali težki boji ob ojačeni vpostavi sovjetskih rezerv z nezmanjšano silovitostjo. — Popolni obrambni uspeh so izvajale nemške čete pri Libau-u v težkih bojih. Tudi v področju Autz sovražnik nikjer ni mogel proreti nemške fronte. Proti suhozemni fronti polotoka Svorbe so nadaljevali boljševiki svoje napade brez uspeha.

Po poročilu, ki ga je izdalo nemško vrhovno poveljstvo dne 31. oktobra, so bili vzhodno od vardarske doline odbiti bolgarski napadi. Tudi pri Prištini in ob zapadni Moravi se položaj kljub trajajočemu sovjetskemu pritisku ni bistveno spremenil. Med Donavo in Tiso prodira sovražnik z novimi rezervami proti Kecskemetu.

DNEVNI DROBIŽ

* **Kaznovani zločinci.** Sodišče v Marburgu je obsodilo 26letnega strugarja Antona Gaberscheka na dve leti težke ječe in na 1500 RM denarne kazni, v slučaju neizterljivosti pa nadaljnje leto zopora, ker se je izogibal dela, marodiral ter se preživljal s tihotapstvom. Isto sodišče je kaznovalo 21letno hišno pomočnico Stefanie Turnschek iz Heilenstein-a na deset mesecev zopora, ker je skušala izogniti se delovni vpostavi s tem, da je poslala županu pismo, kakor da so ga pisali banditi ter mu v istem grozila s smrtjo, ako ne pristane na njeno osvoboditev od delovne vpostave. — Sodišče v Cilli-ju je obsodilo na tri leta težke ječe 39letnega poštnega strokovnega delavca Josefa Kolenz-a, ker je na pošti v Schönstein-u ukradel dva poštna paketa s cigaretami.

* **Fritz Sauckel 50letnik.** Generalni pooblaščenec za delovno vpostavo Gauleiter Fritz Sauckel je dne 27. oktobra dovršil 50. leto starosti. Z njegovim imenom je častno povezana mobilizacija vseh nemških in evropskih delovnih sil, ki jo je prevzel v svoje organizatorne roke leta 1942 in jo je sedanja totalna vojna vpostava še dvignila. Sauckel je bil kovinski delavec, mornar, vojak svetovne vojne, vojni ujetnik, nakar je absolviral zavod Technikum v Ilmenau-u ter postal član NSDAP. Leta 1927 ga je Führer postavil Gauleiterjem Thüringen-a, iz katerega je napravil pravo nacionalsocialistično veletrdnjavo. Njegova največja zasluga je, da imamo danes kljub tekočemu pozivanju v oboroženo silo zaposlenih kakih 250% več delovnih sil kakor leta 1914/18.

* **Zapor, ker ni hotel kopati strelških jarkov.** Sodišče v Grazu je kaznovalo 36letnega posestnika Aloisa Adelmanna iz Oberfeistritz-a, Kreis Weiz, na 8 mesecev zopora, ker ni hotel kopati strelških jarkov, akoravno je bil po zdravniških ugotovitvah za to delo sposoben.

* **Kaznovan pohotnež.** Deželno sodišče v Grazu je obsodilo bivšega trgovskega nameščanca Rudolfa Hösler-ja na tri leta težke ječe, ker se je dalje časa spozabljajal na nenravn način na dečkih. Obsojenec je priznal svojo krivdo.

* **Madžarske šole zaprte.** Madžarski prosvetni minister je odredil v okviru totalne mobilizacije madžarskega naroda, ustavitve pouka na vseh javnih in visokih šolah.

* **Izdal se je za po bombah poškodovanega.** Izredno sodišče v Hannover-u je obsodilo na smrt 28letnega Bernhard Schilling-a iz Essen-a, ker je po raznih nemških mestih, kjer so imeli letalske napade, varal oblasti z navedbo, da je po bombah poškodovan in izgubil za sebe in štiri člane svoje družine vse svoje stvari, nakar je sprejel denar, Bezuqschein-e, živilske karte itd., kar je napravil z lepim življenjem, medtem ko je njegova družina živela v Essen-u. Sodba je bila izvršena.

Bilder aus dem Kriegsgeschehen

Abwehr eines sowjetischen Überschwammes über die Weichsel bei Praga
Zeichnung //Standarte »Kurt Eggers« (Sch)

Auf einer Landstraße im italienischen Kampfraum
Gelangene auf LKWs, erst vor kurzem in die Hand unserer
Soldaten gefallen, überholen deutsche Tragtierkolonnen, die
Nachschub zur Front gebracht haben und von dort zurück-
kehren — PK-Kriegsbericht Vack (Sch)

Neue Munition angekommen
In einem wichtigen Abschnitt der nördlichen Ostfront ist soeben
ein neuer Munitionstransport eingetroffen. Die von den
Nachschubfahrzeugen abgeladene Munition wird in die Stel-
lungen gebracht. — PK-Kriegsbericht Krippgans (Sch)

Das erste »V 1«-Geschöß, das auf Londoner Gebiet fiel, traf eine Eisenbahnbrücke
Die Londoner Zeitschrift »Sphere« veröffentlicht einen Bildbericht über das Bombardement Londons durch die »V 1«-Geschosse und betont, daß es sich bei diesen Bildern nur um einen mikroskopisch kleinen Ausschnitt aus dem Schaden handeln könne, die die englische Hauptstadt während der »großen Schlacht« erlitten habe. Nicht ein einziger Stadtteil sei verschont worden. In einem Bezirk sei nicht ein einziges Haus unbeschädigt geblieben, in einem anderen seien 80 v. H. beschädigt. Die Bilder zeigen auch, daß zahlreiche Verkehrswege getroffen wurden. — Scherl-Bilderdienst (Auslandphoto)

Wenn ein schwerer Mörser geladen wird müssen vier Mann antreten, um die zentnerschweren »Koffer« heranzuschleppen — PK-Kriegsbericht Bauer-Leo (Sch)

nige Kilometer vor dem kleinen Ort. Deutlich war das Hämmern der Maschinengewehre zu hören und einzelne Geschosse schwirrten klatschend durch die Bäume.

Wie anders ist nun das Bild der Straße. Aller Frieden vergangener Tage ist verschwunden. Einzelne Flüchtlinge hasten mit ihrem wenigen Gepäck den Meldesoldaten entgegen, die schmutzig und übermüdet aus D. die Einsatzbefehle für ihre Einheiten bringen. Deutsche Verbände greifen in den Kampf ein. Hin und her wogt der Kampf, und immer noch flüchten Zivilisten, denen der panische Schrecken vor den angreifenden Sowjets im Gesicht geschrieben steht. Wenige Meter von der Straße entfernt aber geht ruhig ein deutscher Fliegeroffizier auf und ab. Hin und wieder blickt er auf die Uhr und schaut suchend den Himmel ab. Und dann dröhnen in der Ferne die Motoren seiner Schlachtfieger heran, die in geringer Höhe längs der Straße entlangziehen. Wie giftige Stacheln ragen die Rohre ihrer Kanonen unter den Tragflächen hervor. Suchend kurven sie über dem Ortseingang, dann stoßen sie herab, wieder und immer wieder in die Knäuel der braunen Gestalten hinein, auf die Fahrzeuge, die Pferde und die Sowjetpanzer.

Häuserkampf in D.
Der Feind ist geworfen. Nun rollen über die Straße wieder Pferdefuhrwerke mit Flüchtlingen, von denen keiner den Sowjets in die Hände fallen will. Dann liegt das weiße Band der Straße wieder ruhig da. In der Ferne aber — von Osten her — kriechen weiter die lan-

Ketten der deutschen Panzer heran, die zum Gegenstoß angesetzt sind.

Die Sowjets aber wollen und müssen die Straße haben, um D. zu nehmen, den wichtigen Eisenbahnknotenpunkt von Norden nach Süden und Osten nach Westen. Im Laufe des Tages haben sie Verstärkungen an Panzern und Artillerie nachgezogen und stoßen noch einmal gegen den kleinen Bodeort vor. Diesmal aber kann die schwache Besatzung den Angriff des weit überlegenen Feindes nicht standhalten, Schrittweise, von Haus zu Haus, kämpft sie sich zurück, und wo ein Sowjetpanzer sich zu weit vorwagt, dröhnen die Schläge vom Abschuß und Einschlag des »Panzerschrecks«. Da und dort brennen feindliche Kampfwagen, und in der Hauptstraße liegen tote und verwundete Sowjets. Knisternd springt das Feuer auf die Häuser über. Als am Nachmittag der Ort dem Feind überlassen wird, brennt er an vielen Stellen.

Nun glauben die Sowjets, den Weg nach D. frei zu haben und setzen zum Stoß nach Nordwesten an. Klirrend rollen ihre Panzer auf der Straße; doch nicht weit, dann blitzt es vorn auf, und mit gewaltigem Schlag zerfetzt die Granate eines Flackgeschützes den ersten der angreifenden Panzer. Schuß auf Schuß jagt aus den Rohren der Batterien, die in weitem Umkreis aufgefahren sind, um den Weg von D. zu sperren. Schon brennen die ersten Panzer, und schon liegen andere bewegungsunfähig im Gelände, sodaß die Sowjets angesichts dieser Verluste auf die Eroberung dieses letzten Straßensektors...

PUSSTA IM LÄRM DER PANZERSCHLACHT

VON KRIEGSBERICHTER WALTER SEROCKA

In der Pussta tobt der Lärm der großen Panzerschlacht, seit Tagen seine Kraft mit den Schwerpunkten des Ringens verlagernd, immer aber von der gleichen Verbissenheit der Kämpfe zeugend. Hier geht es darum, den Sowjets den Weg nach Budapest zu verlegen und gleichzeitig ihren Vorstoß zum Dukla-Paß aufzufangen, der die östliche deutsche Karpatenfront abschneiden will.
PK Mitten durch die ungarische Tiefebene läuft das Band dieser Straße von Budapest über Szelnik nach D. und weiter nach Osten durch Dörfer und kleinere Städte führt sie über Brücken und Eisenbahnübergänge — fast immer im Schatten der Akazienbäume, Wiesen oder Felder, auf denen Sonnenblumen und Mais gepflanzt waren. Jetzt, in den ersten Tagen des Herbstes, ist die Ernte eingebracht.
Durch einen kleinen Bodeort führt die Straße, der, wie D. selbst wegen seiner heißen Quellen bekannt ist. An den kühleren Morgen- und

Abendstunden steigen weiße Dämpfe auf von dem vierzig Grad heißen Wasser. Still und friedlich liegt das letzte Stück Straße bis D. da, und nur dann und wann kommt ein Fahrzeug der Wehrmacht oder der Honveds durch den Ort.
Über Nacht aber ist dieses letzte Stück der Straße zu einem hart umkämpften, strategisch wichtigen Ziel geworden. Der Wind weht die Laute der Schlacht herüber. In der Ferne ist das Aufblitzen der Abschüsse zu sehen.

Haltensignal aus der Luft
Für Stunden belebt sich nun die Straße. Nachschub rollt nach vorn, um den dünnen Schützenschleier zu verstärken, der dem sowjetischen Panzerkeil gegenüberstand. Dann senkte sich die Nacht über das kleine Städtchen und ihre Stille wurde nur vom gleichmäßigen Schritt der Wachtposten unterbrochen. Weitab der Straße aber schlichen sich sowjetische Kavallerie- und Panzerverbände durch die Nacht, und als fahl der Morgen graute, dröhnten die Abschüsse we-

Die erhoffte Reaktion

Nach Norden stoßen sie über das freie Feld, um D. in weit ausholendem Bogen zu umfassen, und tun damit gerade das, was sie nach den Plänen der deutschen Führung tun sollen. Die vom Regen der letzten Tage aufgeweichte Erde hängt sich zäh in die Gleisketten der feindlichen Panzer, und die nachfolgende Infanterie stapft mit schweren Stiefeln durch die Felder. Langsamer, viel, viel langsamer ist dadurch der sowjetische Vormarsch geworden. Währenddessen aber rollen die deutschen Panzer mit hohem Tempo über die von Osten her führende Straße heran.

In der Nacht, während es den Sowjets gelingt, westlich an D. vorbei nach Norden vorzustößen, und im Laufe des nächsten Tages ist die Bereitstellung der deutschen Panzer vollzogen. Wiederum entbrennt der Kampf um die Straße, auf der nun die Kolosse der deutschen und der sowjetischen Panzer aufeinanderprallen. Das Schwergewicht der Kämpfe jedoch liegt nicht mehr längs der Straße, denn der Stoß der deutschen Verbände ist weit südlicher angesetzt, wo sie sich mit den von Westen herkommenden // und Panzerverbänden vereinigt haben.

Tagelang tobt schon die Panzerschlacht, tagelang bricht die Vernichtung über die sowjetischen Kavallerie- und Panzerverbände herein, die in diesem Zeitraum allein dreihundert Panzer verlieren. Immer wieder erdröhnen die Motoren unserer Schlachtfieger am Himmel, immer wieder stoßen sie hinunter auf die Erde, und wenn sie abfliegen, steigen hinter ihnen die Rauchsäulen der brennenden Panzer und Fahrzeuge in den klaren Nachthimmel.

Honveds im tapferen Einsatz

Die Sowjets sind von ihren Verbindungen nach Süden abgeschnitten und versuchen nach allen Seiten auszubrechen. Auch gegen D. richtet sich wiederum ein Angriff, der jedoch von den Honveds aufgefangen wird. Aber als wiederum sowjetische Panzerverbände über die Straße rollen, um doch noch das Ziel-D. zu erreichen, greift eine schwere Flak-Batterie auf Selbstfahrlafetten in den Kampf ein. Wie ein Spuk taucht sie bald hier, bald dort neben dem hart umkämpften Straßenstück auf, richtet ihre Rohre gegen die anrollenden Sowjetpanzer und Schuß auf Schuß jagt den stählernen Kolossen in den Leib. Innerhalb von 20 Minuten getötet es den Männern, acht Sowjetpanzer in

VINOGRADNIŠKI IN SADJARSKI KOTIČEK

PREDENJ ZAPADE SNEG . . .

Zimsko delo v sadonosniku se je pričelo. Zaenkrat še ne vemo, kakšna bo zima. Večkrat zapade sneg in leži do spomladi, dela pa se dotlej toliko nakopiči, da ni časa misliti na sadonosnik. Ne tedaj odlašati, izkoristiti je vsaki čas, dokler ne zapade sneg.

Cim odpade listje, se že lahko prične z gnojenjem sadnega drevja. Jesensko gnojenje ima pred spomladanskim prednost tudi radi tega, ker se gnoj do spomladi lepo razkroji in je ob začetku rasti drevesu takoj na razpolago. Tako drevje bujno požene, lepo cveti, se dobro oplodi in omogoči sadju lep razvoj. Ravno narobe pa je pri epomladanskem gnojenju: ker tako gnojenje pozno učinkuje ter za istoletni nastavek skoraj sploh ne prida v poštev. Spomladi gnojeno drevje požene močnejše šele na jesen. Posledica tega je, da les slabo dozori in da pozimi pozebe. To velja zlasti za tiste slučaje, kjer smo gnojili z gnojilom, v katerem prevladuje dušik: s svežim hlevskim gnojem, s stranišnikom, z apnenim dušikom in drugimi sličnimi gnojili.

Kdor misli saditi sadno drevje, naj že sedaj vse pripravi in skuplje jame. V jeseni skopane jame zmiznejo tekom zime globoko. Vsled tega se znatno poveča njih obseg, drevje pa pozneje v tako razrahljani zemlji imenitno uspeva. Seve-

da si je že sedaj treba zasužurati sadna drevesca. Z naročilom ne smemo odlašati, ker je sadna drevesca težko dobiti. Misliti je treba tudi na zadostno količino gnoja in komposta. Za nov nasad se bomo odločili samo tedaj, ako imamo dovolj razkrojena gnojla ali komposta na razpolago. Največje važnosti je zlasti kompost, ki naj bo dovolj dozorel, prhel in razkrojen. Kompost, ki je namenjen za sajenje sadnega drevja, je sedaj dobro še enkrat prekopat in na drobno sesekati.

Pregledati je nadalje tudi že obstoječe mlade nasade. Tu je treba izmenjati drevesni kol, tam je treba privezati kako drevesce ter ga zavrovati proti zajcem. Kjer listje samo ne odpade, ga je treba z mladih drevesc osmukati, da sneg ne poškoduje krone. Tudi pri starejšem sadnem drevju, ki je bilo pomlajeno ali precepljeno, je mladice, ali žlahtne poganjke osmukati, ako listje dolgo samo od sebe ne odpade, ker čestokrat se zqodi, da jih sicer sneg polomi.

Voluhar povzroča včasih veliko škodo. Sedaj si že dela sveče rove ter si nosi živež za zimo. Ko mu zmanjka hrane, se pa spravi nad mlada sadna drevesca. Zatrirati ga je treba, še preden napravi škodo in preden zapade snega. O zatiranju samem pa prihodijoč.

go v tujino in so se na ta način zopet vrnili v Nemčijo.

Nemškim inženjerjem je uspelo izumiti in izdelati tudi sredstva, ki ščitijo in varujejo stroje pred bombnimi poškodbami, ruševinami in vročino. Stroji dobijo strehe, zaščitne stene in podstavke, izdelane iz jekla in betona. Ta izum je rešil že mnogo strojev pred sigurnim uničenjem. Najvažnejše stroje montirajo na prostorih, ki so na podlagi pridobljenih izkušenj izpostavljeni najmanjši nevarnosti pred bombnimi zadetki in podirajočimi se deli tovarniških stavb. To so pred vsem kleti in zunanje strani tovarniških objektov.

Odlčno se je obnesel tudi način ureditve podzemeljskih tovarn, pri čemer zavzema letaleka industrija prvo mesto. Imenovana industrija se je prvotno nahajala nād zemljo, danes gradijo te izdelovalnice vedno globlje v zemljo. Začeli so najprej z montiranjem strojev v kletih z bombami porušeni tovarn. Ker so bile večinoma varne, so za nadaljnje tovarne kopali kleti, medtem ko urejujejo danes letaleko industrijo v skale, iz katerih so predhodno razstrelili primerne prostore. Vse take tovarne ne ležijo danes več po mestih, temveč blizu mest, s katerimi so povezane z lastnimi železniškimi progami, cestami in žičnimi železnicami. Razume se, da je vsa taka industrija in njena okolica primerno zakrinkana in nevidna, da je ne opazijo in ne spoznajo sovražna letala. Oko sovražnega letalca vidi od zgoraj samo vrtove, lepe njive, gozdove in travnike.

GOSPODARSTVO

Prožnost in zmogljivost nemške oboroževalne industrije

Ves svet občuduje zmožnosti, ki omogočajo Nemčiji kljub najtežjim sovražnim bombnim napadom vzdrževati svoj oboroževalni potencial na zadovoljivi višini ter ga celo dvigati. Pri tem gre glavna zasluga dalekovidnosti vodstva nemške oboroževalne industrije, ki je že leta 1941. izvršilo prav obsežno decentralizacijo vseh svojih najvažnejših tovarn. Če uspe sovražnim bombnikom uničiti ali poškodovati kake pomembne izdelovalnice, prestavijo industrijske delavce in stroje v druge slične delavnice iste produkcije. To prepreči popolno ohromitev kakega dela oboroževalne produkcije.

Se bolj važna je preložitve vojno važne industrije, kakor je na primer kemična, nadalje industrija ležajev, industrija strojev za izdelovanje orodja itd., v tiste dele Nemčije, ki so manj izpostavljeni bombnim napadom.

Za prevoz celih tovarniških naprav iz ogroženih krajev, so nemški tehnik skonstruirali in izdelali velike specialne transportne vozove s 50 do 80 ton nosilnosti. Ta tehnična sredstva omogočajo nemški industriji neverjetno brzo transporti-

ranje in prestavljanje velikih tovarn, pa naj si gre tudi v ene pokrajine v drugo ali pa preko več pokrajin.

Na način premeštene tovarne so izredno hitro urejene. Morebitni iz ruševin rešeni ter novo nabavljeni stroji se preselijo skupno z delavstvom in že v nekaj dneh teče zopet produkcija, ki zastaja komaj kakih 30 do 40 odst. za produkcijo na starem kraju, dokler ni popolnoma uvedena. K temu se postavi tudi takoj morebitne pri bombardiranju nepoškodovane tovarniške oddelke, ki navadno takoj nadaljujejo z delno ali celotno produkcijo. Manjkajoči stroji se dobijo iz zalog strojev, ki so razdeljene širom Nemčije. Kar se tiče rezerv, ima Nemčija še danes velike zaloge najmodernejših strojev in strojnih delov, strojev za izdelovanje orodja in ležajev, ki jih postavijo v preseljenih in novo postavljenih tovarnah v štirih do šestih urah v obratovanje. Te rezerve strojev ne izvirajo vse iz nemških rezerv, pridobljene so tudi iz raznih zasedenih dežel, med katerimi se najdejo seveda tudi stroji nemškega izdelka, ki so pred vojno odšli kot eksportno bla-

GOSPODARSKÉ VESTI

× 400 milijonov vžigalic dnevno. Vžigalice predstavljajo važen predmet dnevne potrošnje. Vsaka škatlja vsebuje kakih 55 do 62 vžigalic. Razlika nastane v neenakosti lesa, ki ga najbolj precizni stroji ne morejo popolnoma enakomerno narezati. V Nemčiji cenijo dnevno potrošnjo na 400 milijonov vžigalic

× Zaplomba bolgarskega vinskega in tobačnega pridelka. Sofijska vlada je zaplenila ves vinski in tobačni pridelek leta 1944. Vse vino in ves tobak bodo spravili v Sovjetijo.

× Brikete izdelujejo iz slame. V Hadersleben-u so uredili tovarno, ki izdeluje brikete iz slame. Ta nov način izdelovanja briketov pomeni velik napredek, ker imajo ti briketi veliko gorilno vrednost, z ozirom na dejstvo, da vsebujejo samo 3% vode in 8% pepela. Šota vsebuje pa kar 35 do 40 odstotkov vode. Pripravljene imajo velike količine slame ter upajo, da bo tovarna izdelala dnevno deset ton briketov

× Usnje iz ribje kože. Danska industrija usnjenih izdelkov uporablja za izdelovanje čevljev, torbic, pasov, ovrtnikov, vezalk, namiznega platna itd. v najnovejšem času usnje, ki je ustrojeno iz ribjih kož in je izredno močno

× Iz granita izdelujejo kolesa, podkve, cevi itd. To je omogočil nov izum nemške termo-kemije, ki je izumila spreminjanje granita v surovino ki se lahko kuje, stiska in struči kakor vsaka druga kovina.

× Romunski petrolej. Glasom švedskih poročil so sovjetske oblasti v Romuniji zabranile angleškimi in ameriškimi strokovnjakom dostop in ogled petrolejskih vrelcev, kar velja tudi za rafinerije. Pri tem si niso smeli ogledati niti vrelcev, ki so bili prej last angleškega kapitala

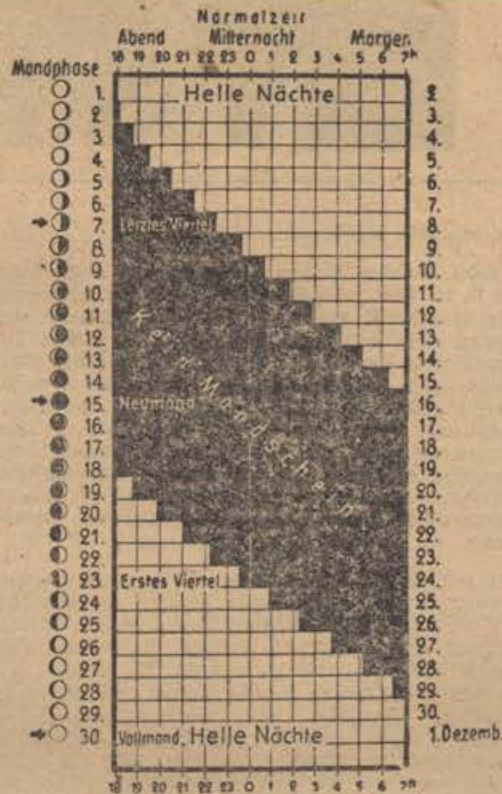
× Dvakratni pridelek krompirja. V kotlini Efering (Oberdonau) sta zemlja in podnebje zelo ugodna za sočivje. Neki tamkajšnji kmetovalec je letos prvič na eni in isti njivi pridelal dvakrat krompir. Pomladi je nasadil dobro izcimljen semenski krompir, zgodnje vrste, ki je rano dozorel. Kmalu nato je isto njivo posadil s pozno vrsto krompirja, ki je dobro uspel in ga ravnokar kopajo.

× Protektorat izdeluje gumo. Znane tovarne čevljev v Zlinu (Protektorat) so že nešteto krat dokazale svojo prilagodljivost in sposobnost ter stavile svoje delovanje v službo skupnosti. Najnovejši izum teh tovarn predstavlja tekem pet let preizkušeno izdelovanje podplatoz iz gume, ki se uporabljajo na mesto kožnatih podplatoz za popravljanje čevljev. Izdelujejo jih iz regenerirane gume za kar uporabljajo doslej bolj malo izkoriščane odpadke gume. Gre za delavnico, ki v velikih količinah izdeluje take podplate v vseh ve-

Brand v schießen, und den Angriff abzuschlagen.

Geisterhafte Stille liegt danach über der Straße, nur unterbrochen vom Knistern der brennenden Panzer und vom Puffen der sich entzündenden Munition. Sanitätswagen rollen mit Verwundeten zurück, vorbei an Granattrichtern und zerfetzten Bäumen, vorbei an zerschossenen Fahrzeugen und an Bergen weggeworfenen Geräts. Aus weiter Ferne ertönt das Grollen des sich entfernenden Kampfes, leiser und lauter, so wie der Wind die Geräusche der Panzerschlacht herüberweht.

Als dann der Abend herniedersinkt, ist wieder, wie vor Tagen, endlos lange scheint das her zu sein, das Blitzen der Abschüsse am Himmel zu sehen. Die Straße aber liegt wieder friedlich da. Nur dann und wann rollen Verstärkungen über ihre von den Wunden des Kampfes bedeckte Bahn den Westen. Aus den Gräben und Schützenlöchern aber erheben sich deutsche und ungarische Soldaten von Lehm und Staub überkrustet, mit tief in den Höhlen liegenden Augen, die tagelang keinen Schlaf fanden, und sammeln sich zur Ablösung. Langsam marschieren sie zur Stadt. Jeder Schritt auf der in Mondlicht schimmernden Betonbahn ist für die Männer ein Triumph, jeder Schritt ihrer Nagelstiefel bestätigt ihnen: Sie haben gegen weit überlegenen Feind in dieser großen Panzerschlacht die Straße nach D. gehalten.

Unsere Mondtabelle für Monat November 1944 Scherl-Bilder

OSRAM

*macht vieles leichter:
— auch das
Wirtschaften.*

Denn OSRAM-Lampen sind lichtreich und wirtschaftlich. Was wir aber jetzt an Strom sparen, an nicht kriegswichtigen Wünschen uns versagen, wird eine licht-erfüllte Zukunft vielfach lohnen.
OSRAM.

*viel Licht für
wenig Strom!*

Nebensächlich oder unwichtig

sind heute viele alte Gewohnheiten gegenüber dem einen Ziel: Dem baldigen Sieg. Zahnpflege ist zwar nicht unwichtig, aber Aufmachung u. Geschmack einer Zahnpasta „Rosodont“ bietet hierfür ebenfalls um Verständnis.

Rosodont
Bergmanns feste ZAHNPASTA

UHRMACHER

ERWIN MULEZ

Übersiedelt vom Adolf-Hitler-Platz in die Domgasse 6 — Marburg-Dr. 709

Erfolgreiche **RUSSEN- und SCHWABENBEKÄMPFUNG** übernimmt 860
Schädlingsbekämpfungsanstalt A. STREIT, Wien II, Tandelmarkt. 8.Tel. A 47-0-86.

NEUES Pulver für Wuchs und Mästung der Schweine
REDIN,
mit garantiertem Erfolg

Zentraldrogerie **Emil Thür**
Marburg (Drau). Herr. n. 33

Wir geben die traurige Nachricht, daß unser guter, innigstgeliebter Gatte, Vater, Bruder, Onkel und Schwiegersohn, Herr

Franz Golob

Maschinenmeister und Besitzer am 30. September, im Alter von 49 Jahren, nach langem, schwerem Leiden, uns für immer verlassen hat. Das Begräbnis fand am 2. Oktober in Reichenburg statt. 866

Reichenstein, im Felde, Steinbrück, Trifail, im Okt. 1944.

In tiefer Trauer:
Josefine Golob, Gattin; Emil Golob, dzt. im Felde, Sohn; Juliane Clarar, Schwester; Johann, Martin, Josef und Karl, Brüder; Aidenik Johann, Schwiegervater, und alle übrigen Verwandten.

AN DIE BESITZER VON SPAREINLAGEN, KONTOKORRENTENLAGEN UND GENOSSENSCHAFTSANTEILEN: Der Kreditgenossenschaft der Staatsangeestellten (früher: Kreditna združga drzavnih uslužbenecv); Kreditgenossenschaft der Staatsbahnangestellten (früher: Kreditna združga uslužbenecv drzavnih zelesnic); Volkspargenossenschaft (früher: Ljudska stednja); Kreditgenossenschaft der Postangestellten (früher: Kreditna združga postnih namestencev). Die Besitzer von Spareinlagen, Kontokorrenteinlagen und Genossenschaftanteilen der oben genannten gewerblichen Kreditgenossenschaften werden aufgerufen und aufgefordert, ihre Spar- und Kontokorrenteinlagen bis längstens 15. Dezember 1944 in der Volksbank, o. G. m. b. H. Marburg (Drau), Burgplatz Nr. 5, zu heben und ihre Genossenschaftanteile einzulösen. — Von der Jugoslawischen Spar- und Vorschubkasse (früher: Jugoslovansko hranilno in posojilno društvo); Kreditgenossenschaft der Genossenschaftsbediensteten (früher: Kreditna združga združnih uslužbenecv); Steirische Spar- und Vorschubkasse (früher: Stajerska hranilnica in posojilnica) werden die Spareinlagen zur Gänze ausbezahlt, während die Anteilscheine wie folgt eingelöst werden: bei der Jugoslawischen Spar- und Vorschubkasse zu 40 v. H.; bei der Kreditgenossenschaft der Genossenschaftsbediensteten zu 70 v. H.; bei der Steirischen Spar- und Vorschubkasse zu 10 v. H. Nach diesem Termin werden keine Auszahlungen mehr vorgenommen. Marburg, den 26. Oktober 1944 — Volksbank o. G. m. b. H. Marburg (Drau), Burgplatz Nr. 5. 862

Hart und schwer traf uns die traurige Nachricht, daß unser lieber Sohn, Bruder und Onkel

Anton Jerenetz

Grenadier im Alter von 23 Jahren, am 21. September 1944, bei den schweren Abwehrkämpfen an der Ostfront gefallen ist.

Marburg-Dr., Drauweiler, am 27. Oktober 1944. 703

In tiefer Trauer:
Martin und Rosalia Jerenetz, Eltern; Martin, dzt. bei der Wehrmacht, Stanislaus, Karl, Adolf und Alois, Brüder; Maria und Kathi, Schwestern, und alle übrigen Verwandten. 703

Schwer traf uns die traurige Nachricht, daß unser geliebter Sohn

Franz Hatt

Gefr. und ausgezeichnet mit dem EK II, der Nahkampfspange I in Bronze, dem Verwundeten-Abzeichen in Schwarz

im Alter von 23 Jahren, an der Ostfront, für Großdeutschland gefallen ist. 707

Lendorf, Marburg-Dr., den 30. Oktober 1944.

In tiefer Trauer:
Anton (dzt. im Felde) und Maria Hatt Eltern; Anton (dzt. im Felde), Alois und Willi, Brüder, und alle übrigen Verwandten.

Ein unerbittlich hartes Schicksal nahm uns unseren einzigen, herzenguten Sohn, Bruder und Schwager

Alois Roschmann

Gefreiter

der am 29. August 1944, an der Südfont, im 23. Lebensjahre den Heldentod fand und auf einem Heidenfriedhofe begraben wurde 863

Luttenberg Mallenberg, Judendorf, im Oktober 1944.

In tiefer Trauer:

Anton und Juliana Roschmann, Eltern; Anton und Franz, Brüder; Josefine Kossor, Miltz Nowak und Ludmilla Roschmann, Geschwister.

Schmerzerfüllt geben wir die traurige Nachricht, daß unser lieber Sohn u.

Albin Matzun

Grenadier

im Alter von 20 Jahren, am 25. September 1944, an der Ostfront gefallen ist.

Marburg-Dr., Jahring, Mailenberg, Wittmansberg, Graz, Berlin, Split, am 26. Okt. 1944.

In tiefer Trauer:
Johann Matzun, Vater; Josefine geb. Puschnik, Stiefmutter und Tante; Johann, Bruder; Juliana, Josefine, Maria, Schwestern; Rosalia Caf, Schwägerin; Familien: Matzun, Puschnik, Kraner, Krois und Schetar. 702

Schwer traf uns die traurige Nachricht, daß unser herzensguter Sohn und

Michael Schalek

Jäger

am 11. August 1944, im Alter von 20 Jahren, an der Ostfront sein junges Leben verlor.

Luttenberg, am 11. September 1944. 861

In tiefer Trauer:

Michael und Anna, Eltern; Anna, Emil, Josef, Alois, Geschwister.

Wir erhielten die traurige Nachricht, daß unser geliebter Sohn, Bruder und Schwager

Friedrich Ostir

Kanonier

im 27. Lebensjahre, im Osten, am 5. September, gefallen ist. Konowin bei Wöllan, Wolfsberg, Pettau, im Okt. 1944.

Die trauernd Hinterbliebenen:

Franz und Christine Ostir, Eltern; Adolf, Karl, Josef, Johann, Miltz, Paula, Geschwister; Anni, Schwägerin. 864

Schmerzerfüllt geben wir die traurige Nachricht, daß mein geliebter Sohn, unser lieber Bruder

Josef Komauer

Gefreiter

am 16. September 1944, im Mittelabschnitt der Ostfront, im Alter von 23 Jahren, den Heldentod gefunden hat.

Ober-Kunigund, am 28. Oktober 1944. 705

In tiefer Trauer:
Cäcilie Komauer, Mutter; Hans und Franz, Brüder; Josefine, Marie, Theresie, Paula, Anna, Schwestern.

Tiefbetrußt geben wir die schmerzliche Nachricht, daß unsere liebe Schwester und Schwägerin, Frau

Johanna Luttmann

Gefangenenaufseherin

am 26. Oktober 1944, im 57. Lebensjahre, verschieden ist. Die Beerdigung findet am Samstag, den 28. Oktober 1944, um 15.30 Uhr, am Friedhofe in Drauweiler statt. 704

Marburg-Dr., am 27. Oktober 1944.

In tiefer Trauer:
Ottlie und Amalie Schwestern; Ferdinand Tomaschitz und Josef Leon, Brüder; Josef Lainstschak und Alois Dvorschak, Schwäger.

Unsere liebe, unvergeßliche Tochter u. Schwester, unser Sonnenscheinchen

Maria

fiel am 13. Okt. 1944, noch nicht 16 Jahre alt, einem Bombenangriff auf Graz zum Opfer. Cilli, Eich, Frankreich, am 30. Oktober 1944.

In tiefer Trauer:
Michael und Maria Gorlanz geb. Pilch, Eltern; Emil, Mira, Schwestern; Emil, Bruder, und alle übrigen Verwandten.

Tiefbetrußt und schmerzerfüllt geben wir die traurige Nachricht, daß unser innigstgeliebter Sohn, Bruder, Onkel, Neffe und Schwager

August Scharmann

Gefr., Träger des Kriegsverdienstkreuzes II. Kl. mit Schwertern und Verwundet.-Abz.,

am 23. September 1944, im Alter von 31 Jahren, gefallen ist. Fernalt, Egidi i. d. B., am 29. Oktober 1944. 701

In tiefer Trauer:
Rosa und August Scharmann, Eltern; Robert und Anton, Brüder, dzt. im Felde; Rosl, Mimi und Fani, Schwestern; seine kleine Ingo, sowie seine Braut und alle übrigen Verwandten.

Das Schicksal hat uns schwer getroffen. Unser innigstgeliebter Sohn, Bruder und Onkel

Peter Tomaschitsch

Grenadier

ist im Alter von 26 Jahren, seiner im Mittelabschnitt der Ostfront erlittenen schweren Verwundung am 7. Oktober 1944, in einem Lazarett erlegen.

Egidi, Marburg-Dr., Ranzenberg, Maria-Schnee, Jakobstal, am 27. Oktober 1944. 705

In tiefer Trauer:
Franz und Juliana, Eltern; Franz, Anton und Leopold, Brüder; Maria und Juliana, Schwestern; Amalia und Johanna, Schwägerinnen, und alle übrigen Verwandten.

Tieferschüttert geben wir die traurige Nachricht, daß unser innigstgeliebter Gatte, Vater, Großvater, Schwiegervater, Schwager und Onkel, Herr

Anton Kukowitz

Eisenbahner i. R.

uns am Mittwoch, den 25. Oktober 1944, nach kurzem, schwerem Leiden, für immer verlassen hat. Das Begräbnis fand am Samstag, den 28. Oktober 1944, um 16 Uhr, vom Trauerhause, Herrengasse 24, aus am Städtischen Friedhofe statt. Pettau, Leibnitz, Lundenburg, Stein, am 26. Oktober 1944.

In tiefer Trauer:
Maria Kukowitz, Gattin; Marie, Ludmilla, Franziska und Mathilde, Töchter; Valentin, Sohn; Johanna, Schwiegertochter; Franz Fuchs, Stefan Semlaritsch, Stanislaus Dolinschek, Schwieger söhne und Enkelkinder. 865

* Porast angleških notranjih dolgov. V angleškem Gornjem domu se je vršila debata o notranjih državnih dolgovih. Pri tej priliki je lord Simon izjavil, da se je notranji dolg Anglije po letu 1914 zvišal od 17 na 500 funtov na osebo.

* Smrt znanega tovarnarja avtomobilov. Kap je povzročila smrt znanemu francoskemu tovarnarju avtomobilov Renault-u. Smrt je nastopila v bolnišnici v Parizu, kamor so ga radi boleznii odvedli iz ječe v Brestu.

* Kaznovana oskrumba časti nemške žene. Sodišče v Leobnu u je kaznovalo na dve leti težke ječe dvajsetletno kmečko hčerko Rosalio Stiegler iz Mieterberq-a, Kreis Lienz, ker je od leta 1942, do 1944, vzdrževala nedovoljeno razmerje z nekim vojnim ujetnikom.

Verschiedenes

Grundbesitzer, 30 J. alt, 190 cm groß, ledig, dunkelblond, fesch, möchte Landwirtschaft (auch Witwe) mit größerer Landwirtschaft zwecks Ehe kennenzulernen. Zuschriften unter „Grundbesitzer“ an die „M. Z.“, Marburg-Dr. 708

Wirtschafterin oder Inwohnerin, ev. mit einem Kind von 3 bis 12 Jahren, wird sofort aufgenommen. Josef Gudel, lahrintal, Post: lahring bei Marburg. 700

Seid immer
luft-
schutz-
bereit!

OG LASUJ